

**Priekšsēdētājas R. Metsolas piezīmes Eiropadomes sanāksmē
Ceturtdien, 2023. gada 14. decembrī**

Labrīt visiem!

2022. gada 23. jūnijs Eiropas projektam bija liela diena. Eiropadome todien panāca vēsturisku vienošanos piešķirt kandidātvalsts statusu Ukrainai un Moldovai un pavērt skaidru Eiropas perspektīvu Gruzijai.

Pagājušā pusotra gada laikā Ukraina strauji pavirzījās uz priekšu visu savu mērķu sasniegšanā, pat vissarežģītākajos apstākļos pieņemdami nepieciešamos tiesību aktus un reformas.

Tas pats sakāms arī par Moldovu.

Cienījamie kolēģi!

Pašlaik mēs stāvam uz vēl viena Savienībai vēsturiska brīža sliekšņa. Un mums ir jāizlemj, vai izmantosim vēsturisku izdevību vai pieļausim vēsturisku kļūdu.

Robeža starp tām ļoti bieži ir trausla.

Ir pienācis laiks pildīt solīto, izrādīt vienotību un solidaritāti, drosmi un apņēmību. Apliecināt, ka no šīs situācijas iegūt varam visi.

Nākamais solis ir sākt pievienošanās sarunas ar Ukrainu un Moldovu.

Es saprotu, ka šis ir izšķirīgs lēmums, un es saprotu, ka dažiem no klātesošajiem to izdarīt nebūs viegli. Taču šis lēmums nav jāpieņem tāpēc, ka tas būtu politiski ērts. Tā pamatā ir nopelni, mūsu kritēriju ievērošana, katras valsts individuālais ceļš uz mūsu izvirzītajiem mērķiem.

Globālā ģeopolitiskā situācija nozīmē, ka jāmaksā ir arī par bezdarbību.

Kā vakar teicu ES un Rietumbalkānu samitā, mums visiem ir pavērusies izdevība. Nevajadzētu to palaist garām.

Vēlos uzsvērt, ka esam gatavi dot ieguldījumu kaimiņvalstu sagatavošanā pievienošanās procesam. Eiropas Parlamentam un Ukrainas Augstākajai radai jau ir ciešas attiecības. Pavisam nesen mēs parakstījām atjaunotu saprašanās memorandu par parlamentārās demokrātijas atbalstu. Tā Eiropas Parlaments var praktiski palīdzēt Ukrainai sagatavoties nākotnes dalībai ES.

Tāpat ir ar Moldovu. Mūsu demokrātijas atbalsta programmas un ciešā partnerība ar Moldovas parlamentu jau ir izrādījušās vērtīgas Moldovas virzībai uz Eiropu.

Paplašināšanās ir mūsu pamatīgākais ģeopolitiskais un stratēģiskais ieguldījums nākotnē. Mēs visi labi zinām paplašināšanās spēju panākt pārmaiņas. Uz nopelniem balstīta paplašināšanās stiprina Eiropu, Savienību un mūsu dzīvesziņu.

Rietumbalkānu gadījumā mums jāšargās nemazināt abu pušu ieceru vērienu un motivāciju. Mēs visi esam pieredzējuši satraucošo proeiropeiskā noskaņojuma vājināšos šajā reģionā, pat jauniešu vidū. Lai cerība nepaģaistu, tā jāīsteno taustāmos rezultātos.

Katrai kandidātvalstij būs jāiet pašai savs nopelniem bruģēts ceļš uz dalību Savienībā. Tas nebūs viegli, un, kā daudzi no mums atceras un var apliecināt, būs vajadzīgs zināms laiks.

Bet, kamēr šīs valstis reformējas un mainās, mums jābūt gataviem darīt to pašu. Tas nozīmē turpināt diskusijas par to, kādai vajadzētu būt Eiropas Savienības nākotnei, sākot ar Rumānijas un Bulgārijas vietu Šengenas zonā.

Eiropas Parlamenta devums reformu jautājumā, kas sīki izklāstīts mūsu ziņojumā par izmaiņām Līgumos, ir labs pamats šīm pārdomām, un es ceru, ka tas tiks apspriests kādā no nākamajām sanāksmēm.

Tikmēr karš Ukrainā turpinās. Mums nelokāmi jāturpina sniegt politisko, militāro, humanitāro un finansiālo atbalstu, pat ja tas kļūst aizvien grūtāk. Tas ir ne vien morāls, bet arī stratēģisks pienākums. Stratēģiski svarīgi ir arī panākt vienošanos par jauno 50 miljardu euro vērtu Ukrainas mehānismu, par kuru Eiropas Parlaments nobalsoja oktobrī. Jo runa ir par ieguldījumiem un izaugsmi. Gan Ukrainas, gan Eiropas labā.

Ukrainas mehānisms palīdzēs Ukrainas atgūšanās, atjaunošanas un modernizācijas procesā un nozīmēs, ka būs jāsniedz mazāks budžeta atbalsts nākotnē.

Mērķis stiprināt Savienību, palielināt tās vienotību un konkurētspēju pasaulē, kas arvien vairāk mainās un kļūst arvien nedraudzīgāka, ir jāatbalsta ar pietiekamiem resursiem. Un daudziem joprojām šķiet, ka mēs vienkārši atliekam neizbēgamo nepieciešamību pieņemt smagus finansiālus lēmumus.

Pandēmija, iebrukums Ukrainā, klimata pārmaiņas, enerģijas cenu un dzīves dārdzības krīze — tas viss ir atstājis jūtamu ietekmi. Augošās procentu likmes ir paaugstinājušas izdevumus, kas saistīti ar iniciatīvas *NextGenerationEU* aizņēmumiem. Jaunie uzdevumi, par kuriem esam vienojušies, ir izsmēluši daudzgadu finanšu shēmas iespējas. Tāpēc Eiropadomei nu ir jāpanāk vienošanās — tāda, kas respektē Līgumos noteiktās Eiropas Parlamenta budžeta lēmējinstiūcijas prerogatīvas, tāda, kas piedāvā strukturālu risinājumu aizņēmumu izmaksu pārvaldībai un kā daļu no šā risinājuma paredz progresu pašu resursu jomā, tāda, kas saglabā Savienības kopīgās vērtības un neapdraud tiesiskumu, tāda, kas nodrošina, ka ES var rezultatīvi reaģēt uz krīzēm un neparedzētiem apstākļiem. Un tāda, kas vēl vairāk neierobežos resursus pamatprogrammām, jo daudziem tieši tās nozīmē Eiropas Savienību.

Tāpēc Eiropas Parlaments ir vairākkārt aicinājis pārskatīt DFS un mēs esam gatavi šo diskusiju turpināt.

Tāpat kā mēs panācām vienošanos par pasaulē pirmo Mākslīgā intelekta aktu un par Kritiski svarīgo izejvielu aktu, par kuru Parlaments nobalsoja pirms divām dienām. Tāpat kā mēs kopīgiem spēkiem sekmīgi stiprinām savu enerģētisko neatkarību un stimulējam tīras enerģijas apguvi. Tāpat kā mēs pieņemām tiesību aktus par gāzes uzglabāšanu un gāzes pieprasījuma samazināšanu un esam sasnieguši finiša taisni elektroenerģijas tirgu reformā. Tāpat kā mēs esam pasaules līderi progresīvās, uz tirgu balstītās klimata rīcībpolitikās.

Mēs esam sasnieguši daudz ko tādu, kas līdz tam šķita neiespējams. Un mēs to varam paveikt atkal.

Tas pats sakāms par iesaisti Tuvajos Austrumos, kur mums jādarā vairāk, lai risinātu humanitāro situāciju Gazā un sekas, ko Izraēlā un visā Tuvo Austrumu reģionā izraisīja 7. oktobra terora akts. Eiropas Savienība var uzņemties vadošu lomu, palīdzējuma nospraust tālāko kursu, plānot nākotnes rīcību, atbalstīt atjaunošanu, attīstīt valsti un panākt reālu, ilgtspējīgu un noturīgu stabilitāti, kuras pamatā būtu divu valstu risinājums. Pat kara miglas apstākļos mums jārunā par mieru, par to, kā glābt nevainīgas dzīvības, apturēt terorismu un ievērot starptautiskās tiesības, kā arī par to, kā jau šodien varam dot atelpas iespēju palestīniešiem un cerību izraēliešiem. Mums arī jānodrošina, ka Rietumkrasts nekļūst par jaunu reģionāla uzliesmojuma punktu.

Visbeidzot, vēlos vēl aizlikt kādu vārdu par Migrācijas un patvēruma paktu. Desmit gadus neesam bijuši tam tik tuvu kā tagad. Es esmu cerību pilna. Mums ir jāizmanto impulss. Vienošanās par šo paketi līdz gada beigām nozīmēs izšķirīgu konstruktīvā proeiropeiskā centra uzvaru pirms Eiropas vēlēšanu gada sākuma. Mēs varam pierādīt, ka Eiropa spēj piedāvāt risinājumus problēmām, kas tās iedzīvotājiem patiešām rūp.

Cienījamie kolēģi!

Uz mūsu pleciem gulstas pienākums pieņemt pareizos lēmumus — pat ja tie ir smagi. Neatmaidīgi turpināt darbu. Rast kompromisu. Galu galā tieši tāpēc esam politikā. Gūt uzvaras, kas šķiet neiespējamās — protams, līdz brīdim, kad tās gūtas. Esam jau uzkrājuši plašu un daudzveidīgu pieredzi un paveikuši lielu likumdošanas darbu.

Eiropa ir pierādījusi, ka tā spēj uzņemties vadošo lomu un pieņemt vajadzīgos lēmumus, un šodien mēs to varam pierādīt atkal.